

EDIČNÍ POZNÁMKA

I

Překlad tohoto výboru byl pořízen ze souborného vydání Westoniiných veršů *Parthenicon Elisabethae Ioannae Westoniae... liber I–III* (asi 1610; SVK Olomouc, sg. 35 678); původně rukopisná báseň Čtenáři (1) byla přeložena z Rybovy edice v Listech filologických 56, 1929, s. 16n.; báseň věnovaná Janu Hammoniovi (8) ze sbírky *Poemata* (1602); báseň Na smrt vznešené a urozené ženy (37) podle výtisku (asi 1606) z pozůstalosti Karla Hrdiny (Archiv AV ČR, obálka 55).

Sbírka *Parthenicon*, jež obsahuje i většinu skladeb ze souboru *Poemata*, je členěna do tří knih (podrobně viz heslo Westonia v *Rukověti humanistického básnictví V.*, Praha 1982). Z 52 skladeb úvodní knihy *Parthenicon* přináší první oddíl našeho výboru 33, oddíl druhý a třetí přítomného výboru představuje necelou polovinu druhé knihy *Parthenicon*, jež zahrnuje kromě básní mravoučných a bajek i skladby náboženské. Ve třetí knize původního tisku nalezneme čtenář především Westoniiny dopisy, které nevydáváme; otiskujeme pouze báseň uzavírající dopis anglickému králi Jakubu I.

Při revizi překladu bylo přihlíženo ke kritickému vydání celého Westoniina díla (Elizabeth Jane Weston, *Collected Writings*, Toronto, University of Toronto Press 2000; Edited and translated by Donald Cheney and Brenda M. Hosington).

Z metrického hlediska je většina Westoniiných básní psána elegickým distichem, pouze v básni věnované anglickému králi Jakubu I. (32) je využito kombinace hexametru s jambickým dimetrem a v básních Petru Vokovi z Rožmberka (4) a Vilému Frid-

richu z Písnice (15) pak jambického dimetru. Westoniina přísně zachovávaná antická metra jsme do češtiny převedli s volností, jíž se dobrali jejich středověcí napodobovatelé, tj. nedbali jsme vždy na césuru, v klasickém hexametru povinnou.

Eduard Petru, Anežka Vidmanová

II

Latinský text Westoniiných básní je převzat s laskavým svolením nakladatelství University of Toronto Press z edice Elizabeth Jane Weston, *Collected Writings*, Toronto 2000. Jedná se o úplné vydání jak všech Westoniiných dostupných děl (základ tvoří samozřejmě sbírka *Parthenicon*), tak i skladeb, jež doboví autoři dedikovali Westonii. Vzhledem k tomu, že v tuzemsku neexistuje kritické vydání Westoniiných básní a vzhledem k existenci tohoto nedávno vydaného souboru Westoniina díla byla torontskému vydání dána přednost před časově i finančně nákladným pořízením domácí spolehlivé kritické edice. Zmíněné torontské vydání se v řadě ohledů snaží zachovat všechny charakteristické znaky pramene a podat text tak, jak je zachován v tisku, zejména po stránce grafické.

Vzhledem k charakteru ediční řady *Thesaurus absconditus* a také vzhledem k ediční praxi obvyklé v tuzemsku při vydávání latinských textů z období raného novověku nedrží se text publikovaný v této knize zcela grafické podoby torontského vydání. Skupina *ij* byla nahrazena *-ii*, ligatury *æ*, *œ* dvojhláskami *ae*, *oe*, znak & byl přepsán jako *et*. Dále nebyly zachovány akcenty nad samohláskami a velká písmena na začátcích veršů. Původní interpunkce byla nahrazena interpunkcí logicko-syntaktickou, obvyklou při vydávání památek tohoto druhu. Pokud jde o souhlásku *v*, byla ponechána pouze tam, kde se v vyslovuje, kromě skupin *-su-*, *-qu-* a *-ngu-*, po nichž následuje samohláska. Rovněž byly rozvedeny zkratky v titulech i podpisech básní (v případě grafických variant byl respektován převažující úzus pramene). Jinak je pravopis torontské edice pokud možno zachován se všemi charakteristickými rysy dobové latiny, jako je např. kolísání mezi *-i* a *-j* (*Maie/Maje*, *cuius/cujus*), *-ae-* a *-oe-* (*caelum/coelum*), *-c-* a *-ch-* (*carus/charus*), *-i-* a *-y-* (*lacrimae/lacrymae*), *-w-* a *-v-* (*Westonia/Vestonia*) apod., včetně poněkud nelogického a ne-

soustavného užívání velkých písmen, které současná ediční praxe řeší jinak. Slova, jež jsou tištěna kapitálkami celá, uvádíme s velkým počátečním písmenem, s výjimkou nadpisů, kde kapitálky respektujeme. Rovněž byly přežaty opravy a emendace editorů, jimiž reagovali na zjevné chyby pramene.

Na několika místech se jevílo jako nezbytné provést v textu po srovnání s pramenem opravu chybného nebo nesprávně čteného tvaru (ostatně i sama autorka si stěžuje v úvodní básni na řadu chyb zaviněných tiskařem): v titulu básně 5 emendujeme tvar *Poppl* na *Poppel*, v básni 6, v. 40 opravujeme *illecibris* ve shodě s pramenem na *illecebris*, v básni 8, v. 13 opravujeme *quid* na *qui*, v básni 10, v. 3 opravujeme *desero* na *defero*, v básni 37, v. 84 opravujeme indikativ přésenta *comprimi* edice na logičtější indikativ futura *comprimet*.

Vzhledem k charakteru této publikace nepřetiskujeme kritický aparát edice. Opravy zjevných tiskových chyb, vyznačené v edici editorem v hranatých závorkách, přetiskujeme bez tohoto vyznačení.

Arabská číslice u každé básně zaznamenává její pořadí v rámci našeho výboru, v hranatých závorkách pak uvádíme původní torontské číslování (římská číslice označuje knihu v souboru *Parthenicon*, arabská číslice pořadové číslo básně). Tři básně (1, 8, 37) nebyly v *Parthenicon* otištěny, proto jejich pořadové číslo torontské vydání neuvádí nebo je čísluje odlišně.

Jiří Matl

Za spolupráci při revizi latinského textu děkujeme Janě Kolářové. Překlad básní 4, 15 a 32 revidovala Irena Zachová.